

A. FORSKNING

i. Hovedmål

- Sikre fortsatt gode vilkår for forskning for alle vitenskapelige tilsatte
- Øke antall eksternt finansierte forskningsprosjekt ved fakultetet
- Øke antall vitenskapelige arbeidere i renommerte publiseringskanaler

Et overordnet mål for forskningsstrategien ved Det humanistiske fakultet er å fortsatt arbeide for generelt god forskning og gode forskningsvilkår for alle som er ansatt i vitenskapelige stillinger, ved å:

- sikre at en over tid har omlag halve arbeidstiden til forskning
- gi mulighet for regelmessige forskningsterminer
- sørge for en basistildeling av reisemidler

Med dette ønsker fakultetet å legge forholdene til rette for at det skal være en størst mulig stab av aktive og produktive forskere. Dette er nødvendig både for å kunne gi forskningsbasert undervisning og for å kunne danne forskningsgrupper som gjør det mulig å satse ekstra på utvalgte områder.

Den forskningsretten som fakultetet vil sikre alle som er ansatt i vitenskapelige stillinger, er imidlertid koplet til en forskningsplikt. Og for å følge opp den enkeltes forskning i større grad enn i dag, vil fakultetet legge mer vekt både på planlegging av forskningsinnsatsen og på rapportering og dokumentasjon av hva hver enkelt bruker forskningstiden til.

I UiTøs forskningsstrategi er det framhevet at en skal gjøre bruk av de naturlige forutsetninger universitetet har, og satse på forskning innafor språk og språkforhold på Nordkalotten. I tillegg er flerkulturelle forhold trukket fram som et satsingsområde. For samtlige felt vil den nordlige og arktiske dimensjonen være framtreddende.

Vi ser ikke for oss at humanistiske fag kan regne med store satsinger innafor eksisterende ressurser, og det er derfor viktig å vurdere om interne omprioriteringer, organiseringer og forskningsadministrative tiltak kan være et bidrag for å profilere områder som fakultetet ønsker å satse spesielt på. Organisatorisk mener vi at det å støtte opp under etablering av forskningsmiljø, gjerne tverrfaglige, i form av forskningsgrupper, er en fornuftig veg å gå. Det kan ytterligere underbygge den naturlige plassen forskningsbasert undervisning bør ha ved et universitet. Det kan også lettere sosialisere studenter inn i forskningen, men ikke minst vil det være en forutsetning for å konkurrere om eksterne midler. Den nye instituttstrukturen gjør ei slik organisering enklere fordi både budsjett og personalressurser normalt er lokalisert til det institutt (det nivå) der aktiviteten foregår. Også i forhold til faglig ledelse har den nye instituttstrukturen fortrinn, i tillegg til at den gir et klarere definert personalansvar.

Strategien som førte til etablering av CASTL, viser hvordan man kan gå fram i arbeidet med å etablere større og mer solide forskningsmiljø. Vi har relativt små fag og ingen store midler til omdisponering, slik at den viktigste forutsetningen for å lykkes i dette arbeidet vil være å bygge på eksisterende ressurser og kompetanse. Dette stiller igjen særlig krav til de to instituttene som må ville etablering av forskningsgrupper gjennom for eksempel tematiske satsinger og ressursmessige disponeringer.

Under satsingsområdene er det ført opp hvilke felt vi per i dag finner gode grunner til å prioritere. Forslagene er forankret i UiTøs overordnede strategi samtidig som de avspeiler de sidene vi enten alt er sterke på, eller der vi har gode forutsetninger for å lykkes. Det sett av tiltak som er tatt med, har som mål å organisere og synliggjøre den totale forskningsaktiviteten og forskningsresultatene på fakultetet i større grad enn tilfelle er i dag. Over tid mener vi disse tiltakene vil være en viktig forutsetning for å få gjennomført den samla strategien slik den framgår av hovedmål og satsingsområder.

Ideelt sett burde det under hvert satsingsområde ha vært ført opp nødvendige tiltak, kostnader og tidsplan. For noen satsingsområder vil det også være mulig, men for de fleste er det ulike hensyn som spiller inn. Undervisningsforpliktelser er et slikt hensyn, men også andre forhold som tildeling av stillingsressurser, finansiering gjennom eksterne kilder, tap av kompetanse (ved for eksempel flytting) etc. vil avgjøre hvordan vi kan prioritere. I tillegg har fakultetet som sagt forpliktelser for forskning på og innafor samisk og finsk, språkforhold på Nordkalotten og nordnorske språkforhold, men dette er hensyn som i stor grad vil bli ivaretatt under satsingsområdene, ikke minst innafor sosiolingvistisk forskning.

ii. Satsingsområder

Fakultetet har pekt ut seks satsingsområder som har potensial til å bidra til å oppfylle hovedmålene om en økning i antall eksternt finansierte forskningsprosjekt og økt vitenskapelig publisering. I første rekke er dette forskningsområder som allerede er vel etablerte ved fakultetet (I, II og delvis IV), forskningsområder der flere av våre forskere alt har en spesialisering som gir grunnlag for økt forskningssamarbeid (IV, V og VI), og til slutt områder som fakultetet spesielt ønsker å styrke (II og III).

Ved å peke ut bestemte satsingsområder og søke å bygge opp forskningsgrupper i tilknytning til disse, ønsker fakultetet å:

- legge til rette for søknader om ekstern finansiering
- kunne knytte rekrutteringsstillinger til forskergruppene og utforme ph.d-prosjekt som delprosjekt til større prosjekt (se avsnitt om Forskerutdanning)
- prioritere søknader som er relatert til satsingsområdene, ved tildeling av midler til konferanser, seminar og trykking av vitenskapelige arbeid

Satsingsområdene er som følger:

Satsingsområde 1 Formell lingvistikk

Ved etablering av CASTL fikk fakultetet tilført ressurser som gjorde det mulig å skape et bredt og solid miljø innafor formell lingvistikk. På grunn av denne etableringen har CASTL nå også fått midler til etablering av forskerskole. Vi ser det som viktig at den satsingen som har skjedd innafor formell lingvistikk på Institutt for språkvitenskap og ved opprettelsen av CASTL, blir ført videre.

Satsingsområde II Sosiolingvistikk

Sosiolingvistikk, der ulike sider mellom språk og samfunn blir studert og ikke minst nordnorske språkforhold er et sentralt tema, er det andre prioriterte området ved Institutt for

språkvitenskap. Her arbeides det med å etablere en forskningsgruppe, men dette området må styrkes for å få en bredde og profil som også kan være grunnlag for søknad om eksterne midler.

Satsingsområde III Samisk språkteknologi

Samisk språkteknologi er etablert gjennom ekstern finansiering på fakultetet. Prosjektet starta opp i 2001, men er nå utvidet til 2-3 stillinger og videreført med andre eksterne kilder. Det arbeidet som er gjort innafor dette prosjektet, er grunnlaget for utvikling av skrivebordsverktøy på samisk, som i regi av Sametinget startet opp høsten 2004. De verktøyene som utvikles gjennom dette prosjektet, kan også være nyttige for forskningen som gjøres både innafor teoretisk lingvistikk og sosiolingvistikk.

Satsingsområde IV Arkitektur og bildekultur i nordområdene

Med utgangspunkt i landsdelen hviler det naturlig et ansvar på fakultetet å ha som studieobjekt de ulike kulturuttrykk som fins i nordområdene. Satsingsområdet kan famne vidt og omfatte både etablerte prosjekter som "Arkitektur i Nord-Norge" og forskning på samiske, kvenske og nordnorske bilde- og kulturuttrykk innenfor et nordkalottperspektiv.

Satsingsområde V Moderne lyrikk

På fakultetet har flere forskere innafor ulike fagområder moderne lyrikk som spesialfelt. Til dels er denne forskningen tverrestetisk orientert, dels forfatterskapsorientert, dels genreorientert og dels tematisk orientert, og de ulike forskerne er i ulik grad involverte i nasjonale, nordiske og internasjonale forskernettverk og prosjekter. En intern forskningsgruppe er under konsolidering og skal danne utgangspunkt for en søknad om eksterne midler til et fellesnordisk forskningsprosjekt.

Satsningsområde VI Tekst og grenser

Prosjektene "Arktiske diskurser" og "Border Poetics" vil utgjøre prioriterte arbeidsfelt i de kommende årene. Her er forskningsgrupper allerede under etablering bl.a. med tanke på ekstern finansiering. Med en bred forståelse både av "grenseland" som fenomen og av tekstbegrepet, favner satsningsområdet bl.a. Knut Hamsuns forfatterskap, tekster som sprenger sine mediale og genremessige grenser, og verbale og visuelle tekster som grenser opp mot andre uttrykksformer og medium, f.eks. sett i forhold til et bredt dokumentbegrep.

iii. Tiltak

For å arbeide mot hovedmålene og støtte opp om forskningsområdene som er beskrevet ovenfor, vil fakultetet sette i verk følgende tiltak:

Tiltak 1 Årlig individuell forskningsplan

Beskrivelse: Denne planen vil være en del av grunnlaget for de årlige medarbeidersamtalene. Det er en individuell plan, men den skal også gjøre rede

for hvordan den enkeltes forskning støtter opp om satsingsområder/
forskningsgruppe der det er aktuelt.
Mål: Mer fokus på forskningsresultat og forskningsaktivitet
Ansvar: Alle vitenskaplig tilsatte

Tiltak 2 Rapportering etter endt forskningstermin

Beskrivelse: Rapporten skal inngå som en del av grunnlaget for medarbeidersamtale, og den skal også legges ved søknad om ny forskningstermin.
Mål: Sette mer fokus på forskningsresultat og aktivitet
Ansvar: Vitenskaplig tilsatte

Tiltak 3 Oppfølging av system for forskningsdokumentasjon (FRIDA)

Beskrivelse: System for i større grad å dokumentere forskningsaktiviteten
Mål: Forenkle synliggjøring av forskningsresultat og sikre størst mulig forskningsbasert tildeling av midler
Kostnad: Dekkes sentralt
Ansvar: Administrativ leder på instituttet

Tiltak 4 Frikjøp ved søknadsskriving

Beskrivelse: Årlig sette av kr 50 000 per institutt til frikjøp/støtte for arbeid med søknader om eksterne midler
Mål: Flere søknader som når opp i konkurransen om eksterne midler
Kostnad: kr 100 000
Ansvar: Instituttleder

Tiltak 5 Ny mal for årsrapporten

Beskrivelse: Omarbeide årsrapporten slik at forskningsdelen i større grad blir synlig, og slik at rapporten kan brukes som grunnlagsdokument i strategisk arbeid. Dette er arbeid som skal ses i sammenheng med den rapportering som skal skje innfor FRIDA.
Mål: Synliggjøre forskningsdelen
Ansvar: Prodekan

Tiltak 6 Forskningsbasert undervisning

Beskrivelse: All undervisning skal i prinsippet være forskningsbasert. I noen sammenhenger, særlig på 2000- og 3000-nivå, bør kurs og seminarer knyttes direkte til pågående/aktuelle forskningsprosjekt. Studentenes oppgaveemner og valg bør falle inn under det aktuelle forskningstemaet som ledd i forskningsarbeid.
Mål: Større fokus på forskningen på fakultetet
Ansvar: Vitenskapelig tilsatte

Tiltak 7 Trykkestøtte

Beskrivelse: Prioritere publisering i nasjonale og internasjonale publiseringskanaler ved tildeling av trykkestøtte til forskningsformidling
Mål: Endre publiseringsmønster fra lokal publisering til publisering i internasjonale og nasjonale kanaler
Ansvar: Instituttleder

Tiltak 8 Symposier og konferanser

Beskrivelse: Prioritere satsningsområdene ved tildeling av midler til konferanser og symposier
Mål: Synliggjøre de prioriterte områdene
Ansvar: Instituttleder

Tiltak 9 Internasjonalisering

Beskrivelse: Etablere ordninger med tidsbegrensede opphold for gjesteforskere som ledd i bedre samarbeid mellom institusjonene
Mål: Skape nettverk og sikre forskningssamarbeid og forskningsformidling
Kostnad: 50 000
Ansvar: Instituttleder/instituttstyre

Tiltak som krever nye administrative ressurser

De tiltakene som er foreslått, vil i vesentlig grad kunne tas innfor eksisterende administrasjon, mens en del andre satsinger ikke er mulig å gjennomføre uten at det blir tilført nye ressurser for å ta på seg disse oppgavene. Den administrative støtten på forskningssida har ledelsen i mange år erkjent å være for liten, men man har ønsket å se om det for eksempel ved omlegging til ny instituttstruktur kunne frigjøres ressurser til økt satsing på denne funksjonen. I tillegg har det i ei tid med mangel på studenter framstått som kontroversielt å prioritere denne delen av fakultetet. Imidlertid har den forvaltningsmessige delen av forskningsadministrasjonen blitt mer og mer skadelidende. I planperioden skal dessuten kvalitetssikringssystemet for forskerutdanning implementeres, og de nyopprettede forskerskolene vil gi oss flere oppgaver på forvaltningssida. Den ressursen vi foreslår å sette av, er tenkt sett i sammenheng med ei styrking av studieadministrasjonen.

Fakultetets "ansikt" utad, slik det kommer fram på nettet, er utilfredsstillende. For å nå ungdommene, som er en av hovedmålgruppene for informasjonen på nettet, må heimesidene ha ei utforming som er både attraktiv og informativ. Like viktig er det å synliggjøre den forskningen som skjer ved fakultetet. Det er nødvendig å sette av ressurser for oppdatering av våre nettsider både ut fra rekrutterings- og formidlingsøyemed.

Tiltak 10 ½ stillingsressurs til arbeid med forskningsadministrasjon

Beskrivelse: Tilføre en stillingsressurs på ½ årsverk for å følge opp økt rapportering og kvalitetssikring. Denne ressursen er tenkt kombinert med ½ stillingsressurs innfor studieadministrasjon slik at vi kan lyse ut ei 100 % -stilling.
Mål: Bedre oppfølging på rapporterings- og kvalitetssikringsarbeidet
Tid: Våren 2005
Kostnad: kr 250 000 (½ årsverk)
Ansvar: Fakultetsdirektør

Tiltak 11 Bruk av nettet i formidling (prosjekt)

Beskrivelse: Dette tiltaket, som maksimalt vil strekke seg over ett år, går inn i et større prosjekt der siktemålet er å tilrettelegge våre nettsider på best mulig måte både for den forskning og den undervisning som gjøres ved fakultetet (se for øvrig *Strategi for utdanning*).
Mål: Synliggjøre forskningsdelen
Tid: Våren 2005 (½ årsverk)
Kostnad: Maksimalt kr 250 000 (½ årsverk) (OFUN-midler)
Ansvar: Fakultetsdirektør